

Länsstyrelsen
Västerbotten

Promemoria

Datum
2019-01-11

Ärendebeteckning
201-10116-2018
Arkivbeteckning

1(3)

Valnämnderna i länets kommuner

Erfarenheter från RKL-valen 2018

Vi på länsstyrelsen har utvärderat RKL-valen i länet med utgångspunkt i våra erfarenheter och valnämndernas svar på den enkät som vi skickade ut i november. Här följer en sammanställning av vad vi uppmärksammat. Alla synpunkter är inte giltiga för alla kommuner, men de kan förhoppningsvis ändå fungera som ett stöd vid arbetet inför EP-valet nästa år och därefter kommande val.

Röstmottagning, rösträkning och valnattsrapportering

Det har i flera förekommit fall att det resultat som förts in i resultatbilagan inte stämmer överens med det resultat som ringts in på valnatten. Det kan förstås bero på att det blivit fel vid rapportering, men ofta ser det ut som att resultatbilagan korrigerats efter inringningen. I sådana fall måste vallokalen ringa in resultatet igen så att valnattsresultatet stämmer med resultatbilagan. I annat fall verkar det som att det slutgiltiga resultatet som länsstyrelsen räknar fram inte stämmer mot det preliminära som räknats fram i vallokalen.

I vissa distrikt har det varit stora felräkningar och blandade valsedlar från olika partier i samma omslag. I några distrikt har valsedlar med fel färg (som sannolikt lagts i fel urna) vid rösträkningen flyttats till ”rätt val”. Röstmottagare bör informeras om att en röst som lagts i urnan för ett val aldrig vid rösträkningen får flyttas till ett annat val.

De partier som deltar i valet och som inte finns med på resultatbilagan ska redovisas under ”övriga partier” och rösterna ska läggas i omslaget för ”övriga partier”. Vi såg att vissa distrikt har gjort egna omslag för partier som inte finns på resultatbilagan. Det innebär oklarheter för oss och merarbete, men även fel i valnämndens rapportering av resultatet.

Valnämndens mottagning på valnatten och länsstyrelsens mottagning

Det har visat sig att i många fall har Valmyndighetens manualer inte följts när valdistrikten gjort i ordning kassarna. Det finns flera exempel på att omslag inte varit förslutna, att resultatbilagorna inte varit rätt ikryssade eller underskrivna och att vallokalsprotokollen inte legat synliga i den gula kassen. Detta har sedan inte kontrollerats ordentligt av valnämnderna vid deras mottagning.

Dessa avvikelser har fått till följd att vi varit tvungna att lämna tillbaka materialet till valnämnden för ny kontroll vid mottagningen på länsstyrelsen. Det har också förekommit att valkassar inte varit förslutna när de lämnats till länsstyrelsen, vilket också lett till att vi varit tvungna att lämna tillbaka materialet till valnämnden för ny kontroll.

Vi vill understryka att överlämningen av materialet till länsstyrelsen är en viktig del i arbetet. Valnämndens representanter måste vara pålästa på Valmyndighetens manualer och de måste ha kännedom om det material som de lämnar in. Det var inte ovanligt att politikerna i valnämnden inte visste vad deras uppgift egentligen var och hänvisade till tjänstemän som inte var på plats på länsstyrelsen.

Vi är medvetna om att det bildades köer vid mottagningen på måndagen. Vi hade en station för mottagning och samtidigt som mottagningen skedde så påbörjade vi vår slutliga rösträkning. Vi följde samma schema som vi använde 2014, men mottagningen drog i många fall ut på tiden vilket medförde att vi inte kunde hålla schemat. Vi ser över den här hanteringen. Flera kommuner har påpekat att det var svårt att hitta parkering utanför länsstyrelsen. I några fall har valnämndens representanter fått parkeringsböter på grund av att de fick vänta länge på att lämna sitt material. Det ska självklart vara lätt att parkera nära länsstyrelsen för valnämnderna, inte minst av säkerhetsskäl. Till EP-valet kommer vi att ordna med reserverade parkeringar för valnämnderna.

Utbildning och information

De flesta kommunerna har varit positiva till att hålla två utbildningar inför RKL-valen. Flera kommuner har saknat praktiska exempel i utbildningarna och anmärkt på att länsstyrelsen inte kunnat svara på frågor. Vi tar till oss av synpunkterna. Vi hoppas att vi kommer att kunna ge fler exempel och svara bättre på frågor med växande erfarenhet. När det gäller frågor som vi tagit på oss men sedan inte återkommit med svar på får vi skapa en rutin som försäkrar att alla frågor blir ordentligt antecknade och besvarade. Självklart ska vi alltid att kunna hjälpa till att tolka lagstiftning och vara ett bollplank för valnämnden i olika typer av frågor, men vi vill poängtera att vi aldrig kommer att kunna svara på alla frågor i detalj inom valnämndens område.

Vi tar med oss de frågor som ni enligt era enkätsvar saknat på utbildningarna. Om ni har kommit på andra särskilda frågor som ni vill att vi tar upp på kommande utbildningar ser vi gärna att ni skickar in dem inför utbildningen så att vi kan förbereda svar på frågorna.

Vi kommer att styra utgående och inkommande mejl till vår funktionsbrevlåda, val.vasterbotten@lansstyrelsen.se. Vi ser gärna att de valnämnder som inte har en funktionsbrevlåda skaffar en sådan och meddelar det till oss.

Avslutningsvis

Det lämnades totalt 542 038 röster i länet. Valdeltagandet var överlag högre än i landet totalt. Om vi bortser från blanka röster bedömdes bara 543 röster

som blanka. Det tyder på att det är enkelt att rösta, vilket är ett gott betyg åt valadministrationen.